

la
SEXUALITAT
i

ELS

ESTEREOTIPS

DISSENY D'UNA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Carla Batallé, Noa Höwing i Adriana Martínez
Assignatura: Aprenentatge i Ensenyament de les Ciències Naturals
Grup 1B, Curs 2023-2024

ÍNDEX

1. Introducció i justificació.....	3
2. Sabers.....	4
3. Competències.....	4
3.1. Competències específiques.....	4
3.2. Competències transversals.....	5
4. Fases de la Situació d'Aprenentatge.....	6
5. Temporització de la Situació d'Aprenentatge.....	7
6. Descripció de les Activitats.....	8
7. Criteris i activitats d'avaluació.....	13
8. Conclusions i opinió personal.....	14
9. Bibliografia i webgrafia.....	17
10. Annex.....	17

1. Introducció i justificació

Aquesta unitat didàctica ens permet explorar un tema crucial per al desenvolupament integral dels nostres alumnes de sisè de primària: la sexualitat. A través de les 8 sessions que conformen aquesta experiència educativa, ens endinsarem en les intricades connexions entre la part biològica de la reproducció i les dimensions socials i afectives que envolten aquest aspecte fonamental de la vida.

La decisió de centrar aquesta unitat didàctica en la reproducció es fonamenta en la necessitat d'oferir als nostres estudiants eines i coneixements per fomentar una comprensió positiva, ampla i respectuosa de la pròpia sexualitat i de la dels altres, i aprendre a gestionar-la. És el moment idoni per abordar aquestes qüestions, ara que travessen una etapa de la vida caracteritzada per canvis físics i emocionals, a través dels quals han de navegar amb confiança.

Cal parlar de consentiment, de respecte, de comunicació, de saber dir “això m'agrada, això no”, del valor de la diversitat de cossos, relacions sexoafectives sanes, benestar i plaer, de fer que entenguin el seu propi cos i el dels altres, d'estereotips de gènere...

D'altra banda, l'objectiu de desenvolupament sostenible (ODS) número 3.7, que se centra en “*garantir l'accés universal als serveis de salut sexual i reproductiva per a totes les persones per a l'any 2030*”, es vincula estretament amb la temàtica abordada, ja que pensem que per garantir el dret d'accés als serveis per mantenir-se saludable en tots els aspectes, cal començar per tenir unes bases d'informació bàsiques que s'haurien de treballar des dels centres escolars de forma obligatòria.

A l'edat de sisè de primària, els estudiants han assolit un cert nivell de desenvolupament cognitiu que els permet comprendre temes més complexos i abstractes. Les nostres sessions estan plantejades de manera que s'intenta promoure el debat i l'autoreflexió, de forma que es necessita que entre els alumnes la diversitat es faci més rica i pronunciada perquè compreguin conceptes sensibles de forma contextualitzada. A sisè de primària, els estudiants estan a punt de fer la transició a l'etapa de secundària, on poden exposar-se a més informació sobre aquesta temàtica. Abordar aquestes qüestions abans de la transició els ofereix una base sòlida i els ajuda a enfrontar aquesta nova etapa amb més confiança i comprensió. Finalment, molts estudiants ja han començat a experimentar canvis fisiològics relacionats amb la pubertat, per la qual cosa treballar això s'apropa a la seva realitat, interessos i preocupacions.

Malgrat això, és important destacar que la manera de la mestra de presentar aquestes qüestions ha de ser adaptada a l'edat i la maduresa emocional dels estudiants, i sempre ha de ser feta de manera

respectuosa i inclusiva. Aquest enfocament assegura que els estudiants assimilïn la informació de manera positiva i constructiva. Es tracta de treure pors, informar, resoldre dubtes i cobrir necessitats.

2. Sabers

Àrees primària. Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural: **cinquè i sisè**.

La vida al nostre planeta:

- Coneixença dels canvis físics, emocionals i socials que comporta la pubertat i l'adolescència per acceptar-los de forma positiva tant en un mateix com en altri.

Hem escollit aquest saber perquè creiem que és fonamental que les alumnes tinguin un espai segur on poder expressar les seves inquietuds respecte als canvis que comporta la pubertat i la sexualitat. A més, creiem que és important fer-los veure que està bé parlar d'aquests temes i que no han de ser tabús. El saber el tractem al llarg de tota la situació quan parlem de crear identitats, d'estereotips, dels canvis físics que es produeixen en la pubertat, etc. Pel que fa a la seva relació amb els coneixements d'altres àrees, la situació d'aprenentatge es relaciona amb sabers propis de l'Educació en valors cívics i ètics, ja que les alumnes es troben en situacions a l'aula on han de debatre i treballen diverses habilitats com:

- Desenvolupament del pensament crític i ètic.
- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes.
- Reconeixement de l'empatia com una habilitat emocional afavoridora del benestar mutu en les relacions amb els altres.
- Coneixement de la interrelació entre els aspectes afectius i el desenvolupament de la sexualitat i la seva influència en el benestar emocional individual i col·lectiu.

3. Competències

3.1. Competències específiques

A continuació es presenten les competències específiques que es treballen en la situació d'aprenentatge.

Competència específica 2. Plantejar-se preguntes sobre el món, aplicant les diferents formes de raonament i mètodes del pensament científic, per interpretar, respondre i predir els fets i fenòmens del medi natural, social i cultural i per prendre decisions creatives i decidir actuacions ètiques i socialment sostenibles.

criteris d'avaluació 5è i 6è:

2.2 Buscar, seleccionar i contrastar informació, de fonts digitals i analògiques segures i fiables per usar-la en investigacions relacionades amb el coneixement del medi.

2.4 Analitzar i interpretar la informació, les dades obtingudes en la investigació i les prediccions realitzades per valorar la coherència de possibles solucions a les qüestions plantejades.

2.5 Adaptar el missatge i el format a l'audiència a què va dirigit, fent ús, també, de dispositius i recursos digitals fent servir un llenguatge acurat i precís per justificar els resultats aconseguits i el procés de les investigacions realitzades.

En primer lloc, es tracta la Competència específica 2 perquè les activitats parteixen d'una pregunta que comença amb la recerca del tema i té l'objectiu d'assolir un objectiu final que és la creació d'un diccionari. Les alumnes disposen de diferents fonts d'informació per realitzar aquesta recerca com ara el diccionari, dels recursos sobre la reproducció humana presentats per la mestra i la visualització de la pel·lícula. L'anàlisi de la informació obtinguda i la contrastació amb l'experiència de l'alumnat, permet la realització de l'activitat "Creació del nostre diccionari".

Competència específica 8. Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa i equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.

criteris d'avaluació 5è i 6è:

8.1 Posicionar-se críticament a favor actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.

8.2 Actuar per la igualtat efectiva de les persones i desmuntar estereotips i rols en tots els àmbits.

A més, es treballa la Competència específica 8 perquè es tracten conceptes relacionats amb la diversitat i la igualtat de gènere i es busca el respecte construint un diccionari ajustat a una societat diversa i equitativa, on no es jutja i es desmunten els estereotips, perquè s'ha de tractar a tothom per igual independentment de les seves característiques.

3.2. Competències transversals

Pel que fa a les competències transversals que es treballen en la situació d'aprenentatge, predomina la **competència personal, social i d'aprendre a aprendre** i, a continuació, estan les competències que es treballen concretament i l'explicació de la seva aplicació en el treball.

CPSAA 3. Reconèixer i respectar les emocions i experiències dels altres, participar activament en el treball en grup, assumir les responsabilitats individuals assignades i utilitzar estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.

Criteris d'avaluació 5è i 6è:

3.1. Mostrar una actitud empàtica i respectuosa envers les emocions i les experiències dels altres, aplicant estratègies d'escolta activa i de gestió conversacional i utilitzant un llenguatge positiu.

3.2. Aplicar estratègies de treball cooperatiu, acceptant les responsabilitats dels diferents rols i reconeixent la diversitat i el valor de les aportacions de les altres persones.

Treballem aquesta competència al llarg de tota la situació, ja que quan es creen debats tant en grups petits com amb tota la classe i les alumnes han de respectar les aportacions i opinions de les companyes. A més, en diverses activitats s'han de coordinar per treballar en equip i la col·laboració necessita que les membres del grup es comprometin amb la feina sent conscients de les seves responsabilitats.

CPSAA 4. Reconèixer el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora de l'aprenentatge i adoptar posicions crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.

Criteris d'avaluació 5è i 6è:

4.1. Descriure les pròpies fortaleses i els aspectes que estan en procés de millora en diferents situacions del context escolar centrat en el fer no en el ser.

4.2. Enfrontar-se autònomament als reptes d'aprenentatge en les situacions d'aula amb perseverança, esforç i responsabilitat demanant ajuda, si cal, després de cercar diverses solucions.

4.3. Iniciar-se en l'ús d'algunes estratègies del pensament crític qüestionant posicions, idees, decisions, opinions... en moments d'aula amb una actitud oberta, de diàleg i de respecte.

Respecte a la quarta competència, al llarg de les sessions les alumnes aniran formant idees crítiques sobre allò que aprenen i, finalment, hauran de reflexionar sobre el seu propi aprenentatge i sobre com ha sigut la seva participació. A més, l'autoavaluació els hi permet prendre consciència de quins aspectes han de millorar per a futurs reptes.

4. Fases de la Situació d'Aprenentatge

FASE 1: Exploració d'idees prèvies

- Què en sabem sobre la sexualitat

FASE 3: Estructuració dels continguts

- Debat sobre els estereotips

	- Creació del nostre diccionari
<u>FASE 2: Fase de desenvolupament</u>	<u>FASE 4: Síntesi i aplicació</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Què diu el diccionari - Investiguem sobre l'aparell reproductor humà - Visualització pel·lícula <i>Tomboy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Màquina de la diversitat - <i>Speed dating</i> - Hem après?

Tot aprenentatge suposa un progrés d'uns coneixements més senzills cap a uns més complexos i aquest es pot dividir en quatre fases que determinen en quin grau es troba del procés. En primer lloc, trobem les activitats d'exploració d'idees prèvies que en aquest cas es reflecteix amb la primera activitat "Què en sabem de la sexualitat", en aquesta la mestra coneix quins coneixements té l'alumnat i li permet adaptar les sessions i continguts a aquestes característiques. En segon lloc, hi ha les activitats on s'introdueix informació que en la nostra situació d'aprenentatge són totes aquelles on les alumnes investiguen i fan recerca com "Què diu el diccionari", "Investiguem sobre l'aparell reproductor humà" i "Visualització pel·lícula *Tomboy*". En aquestes activitats el rol principal de la mestra és acompanyar i guiar a l'alumnat enfront de contradiccions amb idees anteriors i informació desconeguda. A continuació, es realitzen exercicis que permeten estructurar els coneixements que han adquirit abans o per corregir possibles incongruències. En aquest cas són el "Debat sobre els estereotips" i la "Creació del nostre diccionari". Finalment, amb la "Màquina de la diversitat" i "*Speed dating*" es fa una síntesi i s'apliquen conceptes que han après, permetent que els posin en pràctica i els consolidin, i amb la repetició de la primera activitat al final ("Hem après?") s'aconsegueix que l'alumnat sigui conscient de la seva evolució i la professora compara l'avenç.

5. Temporització de la Situació d'Aprenentatge

Aquesta planificació és **flexible** perquè sempre s'ha de tenir en compte els seus coneixements previs de l'alumnat i tractar possibles carències que apareguin en la realització de les activitats.

Sessió	Temporització	Activitat
1a sessió	15 minuts	Presentació del repte i introducció del tema
	30 minuts	Què en sabem sobre la sexualitat?
	15 minuts	Què diu el diccionari?
45 minuts		
2a sessió	15 minuts	Investiguem sobre l'aparell reproductor humà

3a sessió	15 minuts	
	5/10 minuts	Autoavaluació i Coavaluació
	30 minuts	Visualització pel·lícula <i>Tomboy</i> (2011).
4a sessió	60 minuts	
5a sessió	30 minuts	Debat sobre els estereotips
	30 minuts	Creació del nostre diccionari
6a sessió	20 minuts	
	40 minuts	Màquina de la diversitat
7a sessió	30 minuts	<i>Speed dating</i>
	20 minuts	Hem après?

6. Descripció de les Activitats

En aquest apartat s'explica en detall en què consisteix cada activitat, quins recursos i metodologies es fan servir i el rol que assumeix la mestra i les alumnes. La situació d'aprenentatge segueix les 4 fases pròpies de l'aprenentatge seguint el mètode científic. S'inicia amb una activitat d'activació de coneixements per saber des d'on partim i quins són els esquemes inicials. Seguidament, hi ha diverses activitats de recerca on els alumnes i les alumnes aniran recopilant informació a partir de diferents fons, per, finalment, construir nous coneixements actualitzats i complets. Les activitats volen desenvolupar temes relacionats amb la sexualitat, ja que és un concepte molt ampli i difícil englobar totalment en una única situació d'aprenentatge, i tenen el seu inici en la següent qüestió: les definicions del diccionari corresponen amb la realitat? Per tant, el repte final és construir un diccionari que tingui en compte totes les característiques de cada concepte de manera que correspongui amb la concepció social que es té.

1. Presentació del repte i introducció del tema

Els primers quinze minuts de la primera sessió es dediquen que la mestra presenti a les alumnes el repte que assoliran al llarg de les pròximes sessions. Se'ls hi explica que tractaran la sexualitat i abans de començar és important que la docent estableixi juntament amb l'alumnat unes normes perquè sigui un espai segur on tothom pugui expressar els seus dubtes i inquietuds. És indispensable parlar aquests aspectes amb els infants per tal que siguin conscients que és un tema important i que hem

d'afrontar-lo amb una ment oberta i respectuosa, deixant de banda les rialles. Per iniciar la situació d'aprenentatge proposem el següent repte: crear un diccionari de la sexualitat que ens serveixi per construir una societat respectuosa i inclusiva. Per tant, en aquesta primera explicació el control de l'activitat el té majoritàriament la mestra, ja que estableix les bases per començar la situació d'aprenentatge i les alumnes escolten atentes als seus comentaris.

2. Què en sabem de la sexualitat?

Seguidament, en la primera sessió comencen una pràctica que té l'objectiu d'activar les seves idees sobre el tema i, per tant, es relaciona amb la primera fase d'aprenentatge. A més, permet que la mestra pugui veure com es troba la classe en relació amb la sexualitat: sobre quins temes saben més, quins desconeixen, quins els hi fan més vergonya... Aquesta activitat té una durada de mitja hora aproximadament i consisteix que la mestra va fent preguntes en veu alta mentre cada alumna, tenint com a suport un full amb una línia per pregunta que es faci, anirà graduant les seves respostes determinant quan sap sobre les diferents qüestions. Un exemple de pregunta pot ser "quan creieu que sabeu sobre sexe?". A continuació, cada infant haurà de col·locar un gomet al principi de la línia si considera que no en sap gens o al final si creu que ho sap tot. Cada pregunta requereix un gomet d'un color en especial, així podrem anar distingint les respostes. Cadascú respon de manera individual i anònima, després, la mestra recull tots els fulls i els penja a la pissarra perquè puguin anar mirant, pregunta per pregunta, què ha respost la gent de la classe. El fet que tothom pugui veure les respostes anònimes de les companyes permet empatitzar i veure que cadascú té les seves idees i que no està bé o malament saber-ne més o menys.

Preguntes de la mestra

- Heu sentit a parlar de la sexualitat? → cercle groc
- Quant creieu que sabeu sobre sexe? → cercle vermell
- Sabeu que és la pornografia? → cercle blau
- Coneixeu totes les parts del vostre cos? → cercle verd
- Sabeu quins canvis se n'aniran produint en els vostres cossos en els pròxims anys? → estrella platejada
- Sabeu la diferència entre identitat de gènere i sexe? → estrella daurada
- Coneixeu les diferents orientacions sexuals? → cercle lila

3. Què diu el diccionari?

A continuació, l'activitat és realitzar principalment en la segona sessió i està plantejada per ocupar una hora de classe. Per assolir el repte de crear un diccionari que s'ajusti a la realitat, partim de les

definicions que es presenten en el diccionari existent. L'activitat vol desenvolupar la següent pregunta: les definicions del diccionari corresponen amb la realitat?

Les alumnes es col·loquen en rotllana de manera que s'afavoreix el debat sobre les definicions que van llegint grupalment de conceptes com: sexe, gènere, coit, consentiment, pornografia, etc., per tal de reflexionar sobre aquestes idees i veure si aquestes definicions coincideixen amb la concepció que tenim d'elles, o veure si estan incompletes. A més, per no fixar-nos en un únic recurs podem llegir més d'un diccionari i mirar que surt primer quan ho busquem a Google. L'exercici està guiat per la mestra, que anirà fent preguntes per promoure la reflexió dels infants en forma de debat dels conceptes que van apareixent, de manera que no es parla només de la definició del diccionari sinó, també, sobre aspectes més amplis. L'objectiu és que a través del diàleg es tractin idees que moltes vegades queden com a tabú o que no es parlen fins a anys més tard. A més, serveix perquè la mestra conegui el que pensa l'alumnat i detecti si hi ha algun tema en el qual s'ha d'aturar i fer èmfasi, o fins i tot plantejar una activitat per aclarir aquell concepte que tenen mal entès.

Llistat de paraules per començar

- sexe
- sexualitat
- gènere
- pubertat
- identitat de gènere
- transsexual
- orientació sexual
 - heterosexual
 - homosexual
 - bisexual
 - asexual
- família
- consentiment
- pornografia

Aquestes són les paraules que proposa buscar la mestra, però a mesura que anem buscant pot ser que anem trobant altres paraules que no coneixem o que tinguem dubtes, les quals també podrem incloure al nostre diccionari.

4. Investiguem sobre l'aparell reproductor humà

Aquesta activitat s'organitza utilitzant la tècnica puzzle. Primer en grups de 4 busquen informació sobre un dels 3 temes i després s'agrupen en grups de 3, on hi ha una persona de cada tema, per

compartir allò que han après. És el primer exercici de recerca d'informació i en aquest ho fan de manera autònoma dins l'aula i, tot i tenir un seguiment de la mestra, són les alumnes les que han d'entendre la informació per més tard presentar-la a les companyes en la posada en comú dels tres blocs. Està situada a la tercera sessió i està dissenyada perquè les alumnes tinguin vint minuts per buscar els continguts i deu minuts per compartir-ho amb el grup. Els temes que han de buscar són els següents:

- Característiques del sexe femení i canvis en la pubertat.
- Característiques del sexe masculí i canvis en la pubertat.
- La menstruació i la seva concepció social.

5. Autoavaluació i coavaluació

Seguidament de l'activitat anterior, es fa un exercici per avaluar el funcionament de la tècnica puzzle i la implicació de les alumnes. A partir d'una taula que els hi proporciona la mestra, avaluen el seu propi treball i la participació de les companyes de grup. Es deixen entre cinc i deu minuts perquè responguin de manera crítica. És una petita activitat que realitzen de manera individual i els hi permet reconèixer l'aprenentatge propi i la convivència en el treball en grup.

La taula d'avaluació es pot trobar en l'apartat següent de criteris d'avaluació.

6. Visualització pel·lícula *Tomboy* (2011)

Com a recurs audiovisual es proposa la visualització d'una a pel·lícula que tracta com es crea la identitat de gènere dels infants. Narra la història de Laure, una noia de deu anys, que en mudar-se a un barri nou i tallar-se el cabell, fa nous amics fent-se passar per un noi. Al llarg del visionament es tracta d'apreciar les clares diferències en el tracte que se li dona sent una noia i "sent un noi". La pel·lícula té una durada d'una hora i mitja aproximadament i es dediquen la segona part de la tercera sessió i la quarta. És una pel·lícula molt enriquidora per aprendre sobre els canvis de la pubertat i veure que existeixen els estereotips socials sobre els canvis que es donen tant en els nois com en les noies.

7. Debat sobre els estereotips

A l'inici de la cinquena sessió, tenint fresques les idees principals que han sortit en la visualització de la classe passada, es realitza una posada en comú per analitzar el canvi de tracte de noia a noi. La mestra va anotant les propostes de les alumnes i fa un llistat dels estereotips que han vist i d'altres que coneixen. La realització del llistat permet estructurar els diferents conceptes que es plantegen i, per tant, estan organitzant de manera esquemàtica els continguts apresos. Un cop es té el llistat fet, el qual s'ha anat acceptant per totes les alumnes, s'analitza si aquests estereotips també són presents en la forma que els tracten avui en dia. Aquesta qüestió inicia el debat, en el qual la professora anirà regulant els torns de paraula. Està pensada per ocupar trenta minuts en la programació.

8. Creació del nostre diccionari

A través del que han après en l'anàlisi de les definicions dels diccionaris, en la recerca d'informació sobre l'aparell reproductor i en el debat de la pel·lícula, les alumnes hauran de definir els mateixos conceptes en grups de quatre o cinc, creant el seu propi diccionari. Aquest ha d'estar escrit amb les paraules de l'alumnat i ha de contenir tot el que han après al llarg de les sessions. S'intentarà afegir una mirada crítica i social a les definicions que en un diccionari no estan del tot presents, ja que són tractades des d'un punt de vista purament científic i tècnic. Podran buscar per internet si volen completar alguna informació o tenen algun dubte, però l'exercici serveix principalment per fer un procés d'estructuració i de síntesi de les idees que han anat formant al llarg del seu aprenentatge. Una vegada totes les definicions estan redactades, la mestra corregirà possibles faltes d'ortografia i gramàtica per, més tard, ajuntar-les en format de diccionari que es guarda a classe perquè tothom pugui consultar-lo.

9. Màquina de la diversitat

En aquesta activitat proposem a les alumnes la següent situació: som científics i hem construït una màquina de la diversitat que no té coneixements dels rols de gènere ni els prejudicis de la societat. Aquesta màquina pot crear persones noves, però nosaltres les hem de dissenyar. La mestra haurà de preparar material específic per dur a terme la tasca que és crear diverses capsas, tantes com grups hi hagi, amb diferents peces de roba, diferents cabells, diferents parts de la cara, diferents cossos, diferents genitals... Amb això cada grup d'alumnes tindrà 20 minuts per crear la persona. Una vegada han determinat totes les seves característiques, tindran 20 minuts per fer-li una entrevista i conèixer aspectes com el seu nom, la seva edat, la identitat de gènere, l'orientació sexual... Aquesta entrevista l'hauran d'escriure i entregar a la mestra. [Enllaç al material](#)

10. Speed dating

Després d'haver creat totes les persones farem un *Speed dating*. Aquesta activitat consisteix a anar tenint "cites" de 5 minuts entre els diferents personatges perquè puguin conèixer els que han creat les companyes. Durant els 5 minuts hauran d'anar fent-se preguntes per conèixer-se i en acabar canviarem les parelles. Hauran de fer preguntes relacionades amb el que hem treballat i les hauran de fer amb respecte, normalitat i un bon vocabulari. L'objectiu, més enllà de veure les creacions de la resta, és fer veure que és millor preguntar que assumir. És a dir, volem normalitzar que preguntem quina és l'orientació sexual d'una persona, no sempre assumir que tothom és heterosexual.

11. Hem après?

Al final de la situació d'aprenentatge es torna a fer l'activitat que hem fet per activar els coneixements previs "Què en sabem sobre la sexualitat?". D'aquesta manera cadascú individualment podrà

reflexionar durant 20 minuts sobre el seu aprenentatge i en penjar-ho a la pissarra podrem veure a escala global quins aspectes han quedat més clars, en quins no han canviat les seves respostes... Repetir l'exercici d'activació d'idees prèvies al final permet comparar el progrés i, per tant, els ho fa evident als infants. Altrament, en aquest exercici han d'escriure el seu nom al darrere i permet que la docent parli amb les alumnes del perquè de les respostes i així té un feedback per poder millorar a la pròxima situació o quan hagi de treballar aquest tema amb un altre grup. A diferència de la primera activitat, farà preguntes noves perquè les alumnes reflexionin sobre el seu procés d'aprenentatge.

- Us ha agradat parlar sobre la sexualitat i els canvis dels vostres cossos?
- Us ha agradat parlar sobre el gènere i els estereotips?
- Creieu que heu après en aquestes sessions?
- Ara us faria vergonya preguntar a algun adult o companya sobre aquests temes?

7. Criteris i activitats d'avaluació

A partir de les competències que es treballen en la Situació d'Aprenentatge es formulen uns criteris d'avaluació que apareixen en la següent graella. A més, aquests estan acompanyats per una explicació on s'especifica quan i com s'avaluen. Les activitats són avaluades amb diferents mètodes i es realitza tant l'autoavaluació i la coavaluació on les alumnes són conscients del procés que han realitzat, com l'avaluació de la mestra al llarg de tot el procés.

Criteris d'avaluació	Quan i com s'avalua
Les alumnes saben posicionar-se críticament a favor d'actituds equitatives, no sexistes i desmuntant els rols de gènere, analitzant les conductes d'una pel·lícula.	La mestra avalua aquest criteri tenint en compte les aportacions de les alumnes en el debat després de la pel·lícula. També té en compte els estereotips en els quals han caigut a l'hora de crear el personatge i fer-li l'entrevista.
Les alumnes poden parlar obertament de temes relacionats amb la sexualitat, sense utilitzar eufemismes i caure en mites, tenint un debat amb la classe o en petit grup.	La mestra avalua aquest criteri tenint en compte les aportacions de les alumnes en els diferents debats que tenim tota la classe. També quan es posen en petits grups a fer les definicions del diccionari.
Les alumnes coneixen els diferents conceptes relacionats amb la sexualitat i el gènere que s'han tractat a classe.	La mestra avalua aquest criteri tenint en compte les definicions que ha fet cada grup pel seu diccionari i els hi fa un feedback.

Les alumnes respecten les opinions i vivències de les altres persones, quan estem a classe.	La mestra avalua aquest criteri tenint en compte l'actitud de les alumnes en tot moment durant aquesta situació d'aprenentatge.
Les alumnes saben treballar en grup, comproment-se amb la feina i respectant les aportacions de les companyes.	Les alumnes s'autoavaluen aquest criteri omplint una graella després de fer l'activitat i investiguem <i>sobre l'aparell reproductor humà</i> .
Les alumnes són conscients de les seves fortaleses i allò que han de millorar en el seu procés d'aprenentatge.	La mestra avaluarà aquest criteri comparant les graelles d'autoavaluació de les alumnes amb el que ella ha observat.

Graella d'autoavaluació i coavaluació: *Investiguem sobre l'aparell reproductor humà*

Criteri d'avaluació	Molt	Sí, però encara puc/pot fer-ho millor	M'ha costat, però sí	No gaire
He buscat informació i he ajudat en el treball en grup.				
He respectat les aportacions de les meves companyes.				
He entès el tema sobre el qual m'ha tocat buscar informació				
He sabut explicar el tema que m'havia tocat a les meves companyes i resoldre els seus dubtes.				
He entès tot el que m'ha explicat la meva companya.....				
He entès tot el que m'ha explicat la meva companya.....				

8. Conclusions i opinió personal

Segur que de petites ens hem preguntat: Com es fan els nens?, i ens han canviat de tema. Totes sabíem com era un penis, però coneixíem com era una vulva? Quan els adults s'han intentat acostar a la sexualitat amb nosaltres a través de la reproducció mai mencionaven el clítoris. A l'escola ens ensenyaven els aparells reproductors, però mai no van abordar el tema del plaer. Els companys parlaven de la reproducció, però sovint fora de lloc, a partir dels estímuls que rebien de les xarxes i

amb un lèxic inapropiat. I quan ens feien xerrades de sexualitat a l'escola només ens parlaven de com prevenir riscos i malalties. Però l'educació sexual, va molt més enllà de com fer servir un preservatiu.

Amb aquest treball ens hem adonat de la importància de fugir de totes aquestes mitges veritats, de tabús i de mites. És per això que amb la nostra sessió pretenem crear un espai segur, on els infants puguin parlar de la sexualitat de forma oberta, real i natural.

Els nens i nenes absorbeixen com esponges tot allò que veuen i senten, sense poder discernir clarament allò que és veritat d'allò que no. Per aquest motiu creiem, que la mala informació i la desinformació s'han de combatre, ja que mantenir als infants informats és la millor eina perquè puguin protegir-se de qualsevol mena de risc i violència.

En general, ens hem trobat en el fet que ens ha resultat complicat abastar tots els conceptes que volíem tractar per falta de temps. Hem entès que la reproducció com a tema va molt més enllà de la part biològica i científica que sempre se'ns ha ensenyat a l'escola, i que tractar la part social i afectiva és igual o més important. Per això ens ha semblat més interessant centrar la nostra situació a abordar les relacions sexoafectives i els estereotips de gènere que van molt lligats a la sexualitat. Però en acabar aquesta situació d'aprenentatge creiem que seria coherent treballar la reproducció humana des d'una part més biològica. En un inici anàvem a fer-ho del revés, però creiem que és millor fer-ho així perquè sinó et quedés amb la idea que el sexe serveix per reproduir-se i ja està, i justament volíem fugir d'aquesta idea.

Fins ara, l'educació sexual ha estat plantejada majoritàriament a partir de tallers molt puntuals, desconnectats del currículum i amb poca participació del professorat. A partir d'aquesta metodologia, és molt difícil entendre la sexualitat d'una forma àmplia i profunda. Per això creiem que els centres haurien de treballar l'educació sexual i afectiva de manera transversal des de la primària fins al final de l'educació obligatòria. La majoria ja ho fa, però molts s'esperen a finals de primària, i sovint amb un enfocament limitat a la reproducció i a la prevenció de riscos. Creiem que no pot ser que uns joves rebin determinada formació i d'altres no en funció de la sort i les ganes del professorat, per això és important que plantegi com una política universal dins del currículum perquè cap infant vegi vulnerat el seu dret a la informació.

Altrament, el fet que l'educació sexual no tingui més pes al currículum no s'explica només per manca de voluntat, sinó "per una construcció social de la sexualitat basada en el silenci i el tabú". Trencar aquest silenci requereix una transformació profunda i establir ponts de diàleg amb les famílies i el professorat. Es tracta d'un canvi de mentalitat que ens agradaria que comencés per les escoles, però que no va enlloc si la mirada de la societat va per una altra banda.

Són moltes les famílies que es pensen que parlar de sexualitat a “nens i nenes petits/es” comporta començar a tenir relacions abans o adoptar conductes que els poden posar en risc, però la realitat és tot el contrari, es tracta de fer que les relacions ja no estiguin basades en la pressió social o de parella, sinó fer que siguin fruit de decisions autònomes i responsables. Cal parlar de consentiment, de respecte, de comunicació, de saber dir “això m'agrada, això no”, del valor de la diversitat de cossos, relacions sexoafectives sanes, benestar i plaer, de fer que entenguin el seu propi cos...

Hem de trencar amb l'escena del sofà en què els pares i mares fan seure els seus fills per conversar de tot allò que no s'ha tractat abans, quan molts cops, els infants tenen les seves primeres trobades i experiències sexuals molt abans del que ens pensem i de què això passi. No es tracta de prohibir ni limitar, la clau es troba en informar i proporcionar eines per a una mirada crítica.

A més de tractar en més profunditat la sexualitat, ens semblava molt important parlar de les identitats de gènere i de les orientacions sexuals. Aquesta etapa és crucial a l'hora de definir la personalitat de cadascú i creiem que és imprescindible que puguin posar-li nom a allò que senten i que sàpiguen que no és res estrany o dolent. També perquè creiem que d'aquesta manera estem fomentant el respecte i la diversitat, per tant, esperem que a part d'aprendre a identificar-se a elles mateixes, sàpiguen respectar i acceptar les identitats de la resta.

Creiem que al llarg de tota la situació l'actitud de la mestra és crucial. Ha de posar molt d'èmfasi en el fet que l'objectiu és fomentar el respecte, que no hi ha res que estigui bé o malament, sinó que cadascú és lliure de sentir-se com vulgui. En la majoria d'activitats intentarem buscar allò que no entra dins dels estereotips, simplement perquè és el menys acceptat, però això no vol dir que algú del sexe femení no pugui identificar-se com a noia, tenir el cabell llarg i que li agradi el rosa. Simplement, cal explicar que tot és vàlid.

Per a nosaltres és imprescindible parlar tot això a la Primària, sobretot amb el fàcil accés a les xarxes socials. Però se'ns ha fet una mica difícil plantejar la situació d'aprenentatge perquè pensem que depèn molt de les alumnes que tinguis, ja que t'hauràs d'adaptar i enforçar-te més en uns aspectes o en uns altres segons les seves necessitats. Nosaltres hem anat fent les activitats segons el que nosaltres hem viscut, però entenem que cada aula és un món i que potser en una ja tenen molt clar quines identitats de gènere i orientacions sexuals hi ha i en una altra gairebé ni han escoltat el concepte. També a l'hora de tractar els canvis de la pubertat hem de tenir en compte els canvis que s'estiguin produint en els cossos de les alumnes i ser sensibles si sabem que algú se sent incòmode o qualsevol altra situació.

9. Bibliografia i webgrafia

del Medi natural, L. del C., de pensar i d'actuar, I., Les eines i coneixements, D.-L. de, Actives, P. T. D., el qual viuen i d'aquesta manera puguin transformar-lo, R. i. R. A. el M. en, & Més, D. S. C. (s. f.). *Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural*. Gencat.cat. Recuperado 5 de enero de 2024, de <https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/primaria/curriculum-175-2022/Coneixement-del-Medi-Natural-Social-i-Cultural.pdf>

10. Annex

Com s'ha explicat a les conclusions, en un inici van tindre problemes per saber quin enfocament volíem fer del tema i vam decidir tractar la sexualitat dividint-ho en dos subtemes. Consistia que la situació d'aprenentatge es dividia en dues parts on, en la primera tractàvem el sistema reproductor humà i en la segona ens centràvem en els estereotips. La situació se'ns feia massa llarga i en pensar a partir de quin repte volíem iniciar la situació, vam acabar canviant d'idea i vam estructurar el treball com es presenta anteriorment. Tot i això, pensem que les activitats que adjuntem a continuació són una bona manera de treballar la reproducció i, per aquest motiu, les volíem mantenir a l'annex del treball. Dit això, seguidament, presentem la idea inicial on treballem la reproducció humana.

Sessió	Temporització	Activitat
PRIMERA PART		
1a sessió	30 minuts	Què en sabem sobre la reproducció humana? La mestra proposa diferents preguntes o situacions envers el tema i les formula en veu alta. En grups de quatre o cinc hauran de decidir si aquestes idees són certes i coherents, si són falses o si tenen dubtes perquè consideren que no en saben del tema. L'activitat els hi permet refrescar allò que saben en un context concret i fer que desenvolupin el seu criteri per reflexionar, debatre i decidir, de manera conjunta, quines idees són correctes, intercanviant així coneixements previs.
	30 minuts	Investiguem sobre l'aparell reproductor humà Aquesta activitat s'organitza utilitzant la tècnica puzzle. Comença amb la recerca d'informació en grups de quatre o

		<p>cinc alumnes i es concreta amb el següent exercici on intercanvien els coneixements.</p> <p>En aquesta primera activitat hauran de cercar informació sobre un dels temes que se li assigni. Hi ha quatre temes, per tant, hi haurà dos grups que investiguen els mateixos conceptes.</p> <p><u>Temes:</u> l'aparell reproductor femení, les seves funcions i òvul, l'aparell reproductor masculí, les seves funcions i espermatozoides, la menstruació i la seva concepció social, i la fecundació, la gestació i el part.</p>
2a sessió	50 minuts	<p>Elaborem un recurs</p> <p>L'exercici consisteix a construir un recurs sobre el tema que han investigat per explicar-ho als companys i companyes. La mestra proposa recursos per a cada tema, però les alumnes sempre poden donar idees. <u>Recursos:</u> sopa de lletres, Kahoot, pòster, crucigrama, tríptic, vídeo, etc.</p> <p>La mestra els acompanya en la realització d'aquesta activitat per assegurar que tracten tots els continguts i els va revisant per resoldre els dubtes.</p>
3a sessió	10 - 15 minuts per presentació	<p>Fem de mestres</p> <p>Finalment, l'alumnat presenta el seu tema i el recurs que han preparat a les companyes.</p> <p>Una de les formes de comprovar que hem entès tota la informació és havent-la d'explicar a la resta de companys que no en saben del tema. L'activitat, per tant, permet que les membres del grup que han treballat el tema consolidin el seu aprenentatge, ja que només així seran capaces d'explicar-ho, i que alhora, aquells que escolten aprenguin dels iguals.</p>